AGENDEREN BESPREEKPUNT COMMISSIE SAMENLEVING

Registratienummer : *(In te vullen door de raadsgriffie)*	

De commissie Samenleving in vergadering bijeen d.d. 20 mei 2021

Onderwerp:

Rol van de gemeente (1) bij het controleren van de gecontracteerde jeugdzorgaanbieders op kwaliteit van zorg en (2) bij het voorrang geven aan de meest urgente zorg.

Reden om onderwerp op agenda te plaatsen:

Al langere tijd wordt onze gemeente net als veel andere in Nederland geconfronteerd met oplopende tekorten op de jeugdhulp. Zo gaven gemeenten in 2019 1,6 à 1,8 miljard euro meer uit aan jeugdzorg dan dat ze aan middelen vanuit het Rijk hiervoor ontvangen.

Deze financiële zorgen kunnen afleiden van waar het bij deze zorgplicht om gaat. Laten we ons hierbij concentreren op jeugdhulp; jeugdzorg omvat naast jeugdhulp ook jeugdbescherming en jeugdreclassering. Jeugdhulp omvat een breed palet aan aandachtsgebieden met uiteenlopende complexiteit, van eenvoudige opvoedvragen tot jeugd-ggz. Tot de laatste behoren de 1 tot 1,5 duizend Nederlandse jeugdigen in gesloten jeugdzorg.

De laatste tijd zijn meer en meer berichten verschenen dat zorgaanbieders misbruik maken van de ontstane markt:

- Er is sprake van fraude, bijvoorbeeld in de zin van slechte zorg leveren.
- Zorgaanbieders shoppen in verschillende zorgwetten door bijvoorbeeld zorg te leveren via de Wet langdurige zorg nadat ze afgewezen zijn voor de Jeugdwet.

In de tussentijd nemen de problemen in de jeugdhulp toe zoals oplopende wachtlijsten.

Het meest verontrustend is de selectie van jeugdigen met psychische problemen waarbij de jongeren die het meest dringend hulp nodig hebben onderaan de lijst komen.

De wachttijd voor de specialistische ggz is opgelopen tot een jaar. Dit werd op 8 april in een rondvraag door collega-raadslid Leon Hoek gememoreerd.

Op 6 april zegde de staatssecretaris Blokhuis in het vragenuurtje in de Tweede Kamer meer geld toe. Hij sprak over ‘extra geld’ maar weet nog niet hoeveel. Hij sprak over wetgeving ‘die eraan komt’, maar dat bleek een misrekening: deze ligt pas bij de Raad van State. Wel sprak hij onder andere over de situatie in Rotterdam waarvoor een bedrag van 4 miljoen nodig was om de honderden op de wachtlijst te kunnen helpen.

Ook benoemde de staatssecretaris dat de gemeenten aan zet zijn, dat zij ‘de zorgcowboys dienen te ontmaskeren en buitenspel te zetten’ (mijn woordkeus). Hij ziet de oplossing deels in regionale samenwerking en ‘bovenregionale ondersteuningsteams’.

Zie bijlage voor vier recente artikelen over deze problematiek. (De beide nieuwsbrieven citeren zonder commentaar uit andere bronnen zoals dagbladen en online periodieken.)

Ook als bijlage vindt u het AEF-rapport naar financiële tekorten in de jeugdzorg, dat mede in opdracht van de VNG werd uitgevoerd.

Te bespreken in de commissie:

- Herkent de commissie de hierboven geschetste problemen?
- Welke aanbevelingen heeft de commissie over de volgende zaken; is hierbij het overhevelen

van een deel van de verantwoordelijkheid naar de Jeugdregio voldoende garantie dat aan de vereisten van de Jeugdwet wordt voldaan — indien niet, hoe dient onze gemeente dan te handelen:

- Hoe stelt onze gemeente fraude van zorgaanbieders vast?
- Hoe voorkomt onze gemeente — al dan niet in de Jeugdregio Rijnmond — dat een frauderende of ondermaats presterende zorgaanbieder elders zijn slag slaat?
- Hoe oefent onze gemeente druk uit op zorgaanbieders om de jeugdigen met de meest nijpende problematiek voorrang bij hulpverlening te laten krijgen?
- Is onze gemeente in staat de jeugdpsychiatrische zorg te regelen?
- Hoe sluit de gemeente aan bij de door de staatssecretaris genoemde Rotterdamse analyse om een deel te ontvangen van de hiervoor toegezegde 4 miljoen, of vloeit dit nog te ontvangen geld automatisch naar de GRJR?
- Hoe organiseert onze Regio de door de staatssecretaris genoemde bovenregionale ondersteuningsteams?

Beantwoording vragen door het college

1. Hoe stelt onze gemeente fraude van zorgaanbieders vast?

- Fraude binnen het sociaal domein kan worden vastgesteld en gehandhaafd door toezichthouders.
- In onze gemeente voert de toezichthouder sociaal domein het toezicht op rechtmatigheid van zorg uit. Deze toezichthouder onderzoekt op basis van signalen of er sprake is van bijvoorbeeld onrechtmatige declaraties of valsheid in geschrifte. Indien nodig kan de toezichthouder op basis van zijn bevindingen handhaven op vastgestelde fraude.

2. Hoe voorkomt onze gemeente - al dan niet in de Jeugdregio Rijnmond - dat een frauderende of ondermaats presterende zorgaanbieder elders zijn slag slaat?

- Landelijk: Gemeente Lansingerland is aangesloten bij het InformatieKnooppunt Zorgfraude (IKZ) onder de vleugels van het regionaal platform fraudebestrijding. Dit landelijke platform bundelt en deelt fraudesignalen over zorgaanbieders die zorg leveren op grond van de WMO, Jeugdwet, Wet Langdurige Zorg en de Zorgverzekeringswet.
- Regionaal: In samenwerkingsverbanden tussen toezichthouders rechtmatigheid in zowel Rotterdam als Haaglanden worden fraude-signalen besproken. Op die manier probeert gemeente Lansingerland een frauderende of ondermaats presterende jeugdzorgaanbieder buiten de deur te houden. Andersom worden ervaringen uit Lansingerland ook gedeeld met het IKZ en gemeenten in de regio.

3. Hoe oefent onze gemeente druk uit op zorgaanbieders om de jeugdigen met de meest nijpende problematiek voorrang bij hulpverlening te laten krijgen?

- Jeugdigen met de meest nijpende problematiek hebben vermoedelijk het meest baat bij zorg vanuit de specialistische GGZ, dit kopen we in met de GRJR. Binnen de GRJR voeren we sowieso de reguliere contractmanagement gesprekken waarin dit aan bod komt.
- Daarnaast hebben we voor alle percelen Zorglandschapstafels, zo ook voor perceel E, ZLT-E. Aan deze tafel zitten de zorgaanbieders, contractmanagers én een vertegenwoordiging van gemeenten en hier worden afspraken gemaakt rondom de jeugdigen op de wachtlijst om te zoeken naar passende oplossingen.
- Men is ook bezig met een voorstel rondom ‘Triage en trajectregie’ en het verbeteren van de monitoring van de wachtlijsten.
- Daarnaast zijn we aan de slag met Doorbraakaanpak voor jeugdigen die een jeugdbeschermingsmaatregel nodig hebben. Hier richten wij op het zo snel als mogelijk een doorbraak te realiseren en de juiste zorg in te zetten.

4. Is onze gemeente in staat de jeugdpsychiatrische zorg te regelen?

- Voorop staat dat onze gemeente er alles aan doet om de zorg voor de jeugdigen zo goed als mogelijk te regelen. Dit betekent dat wij zowel lokaal als regionaal altijd goed monitoren hoe de situatie in het jeugdhulplandschap er uit ziet.
- Dat gezegd hebbende, gaat helaas niet altijd alles alleen maar goed. Het is soms heel complex om de juiste passende zorg te organiseren omdat de vraag momenteel groter is dan het

aanbod, de Covid19 pandemie speelt hier een grote rol in.
- Zodra wij signalen door krijgen, handelen wij hier direct naar. Wij zijn als gemeente ook druk bezig om duurzame lange termijnoplossingen te bedenken, dit vraagt alleen wel tijd en menskracht en is niet van de ene op de andere dag geregeld maar wij voelen zeker de urgentie en handelen hier ook naar.

5. Hoe sluit de gemeente aan bij de door de staatssecretaris genoemde Rotterdamse analyse om een deel te ontvangen van de hiervoor toegezegde 4 miljoen, of vloeit dit nog te ontvangen geld automatisch naar de GRJR?
- Het is voor de beleidsadviseur onduidelijk om welke toegezegde 4 miljoen dit gaat en welke te ontvangen gelden worden bedoeld. Ook bij navraag is dit niet duidelijker geworden.

6. Hoe organiseert onze Regio de door de staatssecretaris genoemde bovenregionale ondersteuningsteams?
- Als hiermee de bovenregionale expertisecentra specialistische jeugdhulp wordt bedoeld dan geldt het volgende: Het expertisecentrum krijgt de taak om te zorgen dat er op de korte termijn passende oplossingen komen voor jongeren met complexe en meervoudige problematiek die nu vastlopen in de zorg.
- Op de lange termijn moet het expertisenetwerk bijdragen aan ketenbreed leren, het verbeteren van behandelingen en het tijdiger inzetten van passende hulp zodat het complexer worden van problematiek voorkomen wordt. Rotterdam coördineert dit voor onze regio.

Ondertekening en naam,

Paul Lieverse, ChristenUnie